

RS AU § 239

Remiss. Ökad tydlighet, stärkt samverkan (SVESAM) SOU 2025:85

Ärendenummer: RS 2025/1465

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 11 juli 2024 att ge en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag på hur den framtida regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken ska inriktas och utformas (dir. 2024:69). Utredningen presenterade den 30 juni 2025 ett delbetänkande.

I sitt remissvar betonar Region Gotland vikten av att utredningen tar fasta på principerna om territoriell sammanhållning, platsbaserad samordning och lokal förankring, i linje med EU-fördragets artikel 174. Som Sveriges enda ö-region lyfter Region Gotland fram de specifika utmaningar som öar möter, såsom logistiska och kostnadsrelaterade hinder i transporter, demografisk nedgång och sårbarhet för yttre chocker.

Region Gotland understryker att regional utveckling och landsbygdsutveckling bör vara jämbördiga politikområden och stödjer utredningens arbete med platsbaserade insatser. Regionen erbjuder att bidra med kunskaper från EU-projektet "*Öars hållbara utveckling och reformdesign*" och efterlyser en analys av hur olika geografier, särskilt öar, kan ges bättre förutsättningar. Utredningen bör även klargöra hur samverkan mellan aktörer kan stärkas och hur EU:s strategier kan integreras i den svenska politiken.

Utredningen ska slutredovisa sitt arbete till regeringen den 1 juni 2026.

Bedömning

I betänkandet redovisas grundläggande förutsättningar för att en ny politik som tar tillvara hela Sveriges förmåga att bidra till utveckling och välbefinnande ska bli effektiv. Utredningen lämnar även ett förslag om tydligare regler om regionernas samråd med civilsamhället. Utredningen lyfter fram att tydlighet i politikens mål, ansvar och styrning liksom former för effektiv samverkan är grunderna för att skapa en politik där potentialen för hållbar tillväxt och utveckling i alla delar av Sverige tas till vara. De lyfter även särskilt landsbygders möjligheter att bidra i samhällsutvecklingen.

Att avge ett yttrande över delbetänkandet är en möjlighet för Region Gotland att påverka utformningen av utredningens slutbetänkande. Det är så mycket viktigare eftersom den nuvarande regionala utvecklingspolitiken fick sin utformning i slutet av 1990-talet. Även om de flesta utvecklingsfrågor är desamma som för 25 år sedan, har förutsättningarna förändrats ekonomiskt,

demografiskt, geopolitiskt, ekosystemmässigt och klimat- och energiförsörjningsmässigt. Inte minst har EU-samarbetet fördjupats. EU-nivån berör idag fler områden, genom bland annat mjuk styrning i form av strategier, och överenskommelser inom klimatarbetet, vilket får genomslag i genomförande regionalt och lokalt av den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken.

I förslaget till yttrande, instämmer förvaltningen i utredningens bedömningar av och inriktning för det fortsatta utredningsarbetets fördjupningar. Förslaget till yttrande betonar det som är unikt för Gotland, nämligen det geografiska läget, och vikten av att en sammanhållen territoriell politik omfattar båda politikområdena jämnt. Förslaget till yttrande understryker vikten av att en sådan politik bygger på principerna om territoriell sammanhållning, platsbaserad samordning och lokal förankring, i linje med EU-fördragets artikel 174.

Inför utredningens slutbetänkande, finns möjligheter för Region Gotland att dela kunskaper med utredningen kring ö-lägesfaktorer.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att förtydliganden behöver göras i underlag.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-08-25

Region Gotlands yttrande 2025-08-25

Länk till delbetänkandet:

<https://www.regeringen.se/contentassets/4e8ab7fed0954243b9adec7ebe053e5e/okad-tydlighet-starkt-samverkan--forutsattningar-for-framtidens-utvecklingspolitik-sou-202585.pdf>